

Bovendien, merkt hij op, is die heele vervangings-formule niet aan de orde:

De schorsingen van 1944 zijn niet geschied vanwege binding aan deze formule, maar „de knuppel in het hoenderhok“ was de formule van 1942; het is niet recht, dat men thans doet, alsof het vast zat op de formule van 1946. Het gaat er om, of in 1942—1944 recht gehandeld is.

De kern van deze vervangingsformule komt hierop neer: „De Kerk moet, bouwende op Gods belofte en overeenkomstig het spreken der Schrift de kinderen, tenzij zij zich als ongelovigen openbaren, beschouwen en behandelen als zulken, die deelen in de wederbarende genade van den Heiligen Geest“. De synode liet dus ruimte voor de opvatting, dat de kinderen te beschouwen zijn als reeds wedergeboren of als zodanigen die wedergeboren zullen worden. Zó moet ik mijn drie kinderen beschouwen en behandelen, als kinderen die deelen in de wederbarende genade van den Heiligen Geest. Daar tegenover zegt de Schrift echter: beschouw en behandel ze als **bonds-kinderen** die de belofte hebben. Wat weten wij er van, of die kinderen deelen in de wederbarende genade van Gods Geest? Daarover heeft de **HEERE** niets gezegd.

Daar komt nog iets anders bij. Ieder weet, dat er bonds-kinderen zijn, die niet worden wedergeboren door een waar geloof. Toch eist de „Vervangingsformule“, ze te beschouwen en behandelen als zodanig.

Ds B. Jongeling (Kbl. Ov. en Gelderland) oordeelt:

De synode heeft niets afgedaan van haar elsen en wensen. De synode heeft niets toegegeven, is op niets teruggekomen. De synodale leer staat daar in ongebonden kracht. Zij is ook nu gehandhaafd. Ds Bos e.s. hebben instemming betuigd met de vervangingsformule, en de vervangingsformule handhaaft zakelijk al wat daarvoor aan leeruitspraak is vastgelegd.

Wat het kerkrecht betreft:

Ook hier hebben Ds Bos e.s. volledig gecapituleerd. Het synodale kerkrecht, waarbij de synode erkend wordt als een soort opperkerkraad, is hiermede door hen aanvaard. Ja, let wel, vooral de synode is belangrijk. Dat classieke besluiten aan de ratificatie van kerkeraden onderworpen zouden zijn, dat is nog tot daaraan toe, maar het is bepaald onjuist dat besluiten, in het bijzonder van synoden, door kerkeraden zouden moeten worden geratificeerd.

De synode is zo tot opperkerkraad geproclameerd. Bij haar berust uiteindelijk het gezag over de kerken in den lande.

Ook in dit opzicht is van synodale zijde niets teruggekomen. Het nu reeds ettelijke jaren in de practijk gehanteerde kerkrecht is hiermede weer bevestigd.

Samenvattend:

Er is gelukkig geen woord Frans bij. Het is volkomen duidelijk, dat Ds Bos e.s. zich geheel en al hebben overgegeven aan het synodalisme. Van alle elsen, door Ds Bos vroeger gesteld, is niets overgebleven. Geen enkele voorwaarde, door hem voor „hereniging“ gesteld, is vervuld. De synode trekt volkomen aan het langste eind.

Alsmede:

Ds Bos en de zijnen hebben volledig gecapituleerd. Als hun eigen synode (ik bedoel die van Amersfoort) zegt: geen deputaten voor samenspreking! dan zeggen zij: wij gaan dat besluit opzij zetten en wij gaan particulier samenspreken. En nu zeggen zij heel vro-

lijk: de synode beslist, en is er consciëntiebezwaar dan moet er wel tolerantie gebruikt worden, maar, pas op: zover het welzijn der kerken dit gedooft en mits door de wijze van optreden en spreken de kerkelijke gemeenschap niet in gevaar gebracht wordt, zulks ter beoordeling van de erbij betrokken vergadering. Hoe zijn de heiden gevallen!

K. S.

DE KERKERAAD AAN DEN KANT GEZET.

De eenigszins wonderlijke gang van zaken inzake dr F. L. Bos, die zei: ik ga, en toen ineens verklaarde niet te gaan, werd door den kerkeraad belicht. Ds G. Janssen van Leeuwarden geeft ook dr Bos zelf het woord. Ds Janssen schrijft (Geref. Kerkbl. Gron.):

Dr F. L. Bos beklagt zich, dat hij zonder vorm van proces aan de kant is gezet. Ons bereiken nog maar berichten daarover van één zijde. Zelf vertelt hij echter, hoe hij bij voorbaat zijn gehele kerkeraad aan de kant heeft gezet.

Dan citeert ds Janssen dr Bos zelf, want deze schreef eigenhandig:

Intussen hadden dr Bos en hr. Boele particulier tegen Donderdagavond een praatavond belegd voor zulken, die met ernst van de beslissingen van de Haagse synode wilden kennis nemen. Voornamelijk dr Bos liep op die avond de beslissingen toe aan de hand van de rapporten en de gehouden samensprekingen.

Aan het einde van die avond tekenden vele aanwezigen het volgende stuk: „Ondergetekenden achten door de beslissingen van de Synode van 's-Gravenhage d.d. 1 Maart 1950 de consciëntie-bezwaren, die hen tot afzonderlijk kerkbestaan drongen, vervallen, en derhalve de weg der hereniging principieel gebaad. Zij blijven zich stellen achter de kerkeraad, voor zoveel deze van dezelfde overtuiging is, en wachten de uit die overtuiging voortvloeiende handelingen en stappen, welke van de zijde van de kerkeraad — zij het slechts door een eventuele minderheid daarvan — mede in hun naam zullen worden gedaan, met vertrouwen af“. Opzettelijk was dit stuk zo geredigeerd, dat daarmee alle wettige kerkelijke wegen open bleven.

Ds Janssen besluit dan zijnerzijds met deze woorden:

Alvorens met zijn kerkeraad te spreken, want die vergaderde de volgende avond, ging dr Bos een „praat-avond“ beleggen, waar besluiten werden genomen en werd uitgesproken, dat men zich achter de kerkeraad wilde stellen voor zover deze zich stelde achter de praters.....

En dan blijven alle wettelijke kerkelijke wegen open.....

Dat is dan het nieuwe kerkrecht. De dominee laat zonder den kerkeraad gemeentelieden een stuk teekenen dat zij zich stellen achter den kerkeraad VOOR-ZOOVER HIJ ZOO EN ZOO DENKT EN DOET. Wat zeggen de schorers van '42 van zoo iets? Zij zeggen: revolutie!

K. S.

KERKNIEUWS

Tweetal te:

Niezijs-Kommerzjil, G. Boersema te Katwijk en J. D. Houtman te Overschild.

TE KOOP AANGEBODEN:

21 delen van de
KORTE VERKLARING
Brieven onder No. 488, Bureau
„De Reformatie“, Goes.

Adverteert in dit blad

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.

Reformatie f 3.—
Catechismus f 2.—
Godsopenbaring f 2.—

Zalmstraat 1 - Schoveningen

KERKERADEN, VOORLICHTINGSCOMITÉ's ATTENTIE!

Op verzoek stellen wij overdrukken van den „OPEN BRIEF“ van Prof. Veenhof, welke in dit nummer voorkomt, in brochurevorm beschikbaar. Prof. Veenhof geeft hierin, naar aanleiding van de laatste besluiten van de Haagse Synode, kort en zakelijk weer wat zich de laatste jaren heeft voorgedaan. Zeer verhelderend voor velen die door de gelegde rookgordijnen het spoor bijster dreigen te raken!

Deze brochure is verkrijgbaar bij een minimum afname van 10 stuks voor 20 cent per exemplaar bij vooruitbetaling per postwissel of op giro 537347 t.n.v. H. H. v. d. LINDEN, Tulpstraat 62a, Goes.

Het Comité tot verspreiding van goedkope Gereformeerde lectuur.

HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS

toegelicht door Prof. Dr K. SCHILDER

De eerste aflevering van het derde
deel is deze week aan de abonnees
toegezonden.

In deze eerste aflevering begint de auteur met de be-
handeling van Zondag 8. Het eerste en tweede deel is
direct uit voorraad leverbaar.

Vraag het uitvoerig prospectus, waarin u betreffende
dit werk alles vinden kunt, bij uw boekhandel of bij
de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — GOES.

HEBT U AL:

STOA EN LITTERATUUR IN HET LICHT DER SCHRIFT

door wijlen Dr R. J. DAM?

Persklaar gemaakt uit nagelaten manuscripten door
drs H. M. Mulder.

Dit boek is het tweede deel van den nieuwen jaargang
van de R.B.-SERIE.

Abonnementsprijs f 2.90 per deel. (Voor niet-abonné's
op deze serie bedraagt de prijs f 5.50.)

Abonneert U bij Uw boekhandel of rechtstreeks bij
de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — GOES,
Giro 36000.

Met dank aan de Heere geven
wij kennis van de geboorte van
een zoon,

CORNELIS ARIE.

C. VAN DE JAGT, V.D.M.
P. VAN DE JAGT—VAN
LIERE.

Spui, D 20.

Tijdelijk adres: Prot. Chr.
Ziekenhuis, Terneuzen.

Welke Predikanten willen onze
kleine kerken van AALSMEER
en HOOFDDORP helpen in de
voorziening van de Dienst des
Woords?

We hebben slechts voorziening
op de data 30/4, 7/5, 28/5, 4/6,
18/6, 2/7, 23/7 en 22/10.

De overige data van het jaar
staan nog open!

Adres: P. DE VRIES, Wetering-
straat 15, Aalsmeer.

Jezus' lijden, sterven en opstanding

(Ineenvoeging der vier
evangelien),

door H. J. VAN KEMPEN.

Prijs f 0.65.

Van elk felt uit de lijdens-
geschiedenis is in dit werkje
een samenvatting gegeven van
wat ieder der Evangelisten daar-
omtrent meldt, en dit zoo nauw-
keurig mogelijk naar tijdsorde
gerangschikt.

Verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V.
GOES — POSTGIRO 36000.